Proč lidé odcházejí z pohraničí a co je může udržet? Brněnská a trenčínská univerzita hledají odpovědi v rámci projektu REVITAL.

Datum	16.10.2026
Subjekt	Masarykova univerzita
Autor	Filip Hrůza
Telefon	+420 549493682
Kontakt	Ing. Filip Hrůza, Ph.D. vedoucí institutu – Institut veřejné správy <table> <colgroup> <col> <col> </colgroup> <tbody> <tr> <th>telefon:</th> <td> 549 49 3682 </td> </tr> <tr> <th>e-mail:</th> <td> </td> </tr> </tbody> </table>
Region	Česká republika - Juhomoravský kraj
Kategorie	Mestá a obce, Univerzity, Veda a výskum

Města a obce na česko-slovenském pomezí dlouhodobě čelí odlivu obyvatel a s ním i úbytku příjmů, služeb a podnikatelských aktivit. Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity a Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíně proto zahajují dvouletý projekt REVITAL. Ve spolupráci s pilotními městy na obou stranách hranice budou zkoumat, co lidi z regionu vede k odchodu a co je naopak motivuje k setrvání. Na základě získaných poznatků navrhnou a otestují konkrétní opatření, která mohou přispět k oživení regionu.

Pohraniční regiony obou zemí jsou takzvanou vnější periferií – daleko od velkých aglomerací, a navíc rozdělené státní hranicí. Když obyvatelé, především mladí lidé a rodiny, odcházejí, klesají obcím příjmy z daní, a tím i peníze na služby, údržbu majetku, ale hlavně vlastní rozvoj. Zmenšující se trh zároveň oslabuje místní firmy, ubývá pracovních míst a slábne i komunitní život. To vede k dalším odchodům a spirále souvisejících negativních efektů. Stát sice problém řeší například dotacemi, ty ale často přinášejí jen krátkodobý efekt.

„Statistiky často pracují s daty a obecnými trendy za okresy a kraje, ale rozhodnutí odejít nebo zůstat se odehrává v konkrétní obci a konkrétní rodině. Proto chceme jít přímo do terénu a zjistit, co skutečně funguje," uvedl hlavní řešitel projektu Filip Hrůza z Ekonomicko-správní fakulty MU.

Cílem projektu je identifikovat a ověřit hlavní faktory, které obyvatele vedou k odchodu (tzv. push faktory), nebo je naopak motivují zůstat či se vrátit (pull faktory), a navrhnout realizovatelná opatření pro obce, kraje i stát. Navržená opatření se poté vyzkouší přímo v pilotních městech na obou stranách hranice, a ta úspěšná se zpracují do podoby přenositelné i do dalších obcí. Česko-slovenské pohraničí je pro takový výzkum ideální: obě země mají podobnou historii i výchozí podmínky, ale odlišné právní a správní systémy. Srovnání ukáže, která řešení fungují obecně a která jen v konkrétních podmínkách.

Na projektu spolupracují odborníci na veřejné finance, regionální rozvoj, sociologii, demografii a behaviorální ekonomii z Masarykovy univerzity v Brně a Trenčínské univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíně, doplnění o praktiky z řad bývalých i současných starostů. Klíčovými partnery jsou pilotní města na české i slovenské straně.

Hlavním výstupem bude souhrnná publikace s doporučeními pro obce, kraje a stát, doplněná o

případové studie a metodické materiály. Všechny výstupy budou zdarma dostupné na webových stránkách obou univerzit.

https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/proc-lide-odchazeji-z-pohranici-a-co-je-muze-udrzet-brnenska-a-trencinska-univerzita-hledaji-odpovedi-v-ramci-projektu-revital